

ผลการศึกษา

(RESULT)

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เขื่อนจุฬาภรณ์ อยู่บริเวณเขื่อนจุฬาภรณ์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นส่วนหนึ่งของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ตำบลทุ่งลุยลาย อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ อยู่ที่ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 700 เมตร

สภาพภูมิอากาศบริเวณเขื่อนจุฬาภรณ์แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูร้อน และฤดูหนาว

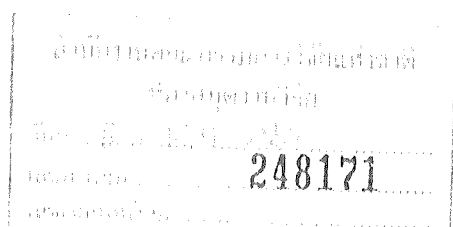
1. ฤดูร้อน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงต้นเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 25 องศาเซลเซียส

2. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน และหนาวจัดในเดือนธันวาคม ถึงมกราคม อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 7 องศาเซลเซียส

3. ฤดูฝน ระหว่างกลางเดือนเมษายน ถึงเดือนตุลาคม โดยฝนจะตกหนัก ในเดือนสิงหาคม ถึงตุลาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี ประมาณ 1,400 มม.

บริเวณเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เขื่อนจุฬาภรณ์ ในแต่ละฤดูกาลที่ศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันทางนิเวศวิทยา เพราะมีความชื้นจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนจุฬาภรณ์ ที่อยู่ใกล้เคียง ทำให้ความชื้นในอากาศแทบไม่แตกต่างกัน ตลอดจนในฤดูอื่น นอกจากฤดูฝน ก็มีฝนตกลงมาเป็นครั้งคราว

เนื่องจากสภาพภูมิอากาศผนวกกับสภาพภูมิประเทศ สภาพดิน และปัจจัยอื่นๆ ทำให้บริเวณเขื่อนจุฬาภรณ์ เป็นแหล่งรวมของสภาพป่าไม้เกือบทุกประเภทเช่นป่าดิบชื้น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าเต็งรังผสมสนสามใบ และทุ่งหญ้า สลับธารน้ำไหลผ่าน ให้ความชุ่มชื้นตลอดปี จึงอุดมไปด้วยพรรณพืชแห่งป่าเขตร้อนนานาชนิด ที่สำคัญได้แก่ ตะเคียนหิน ก่อหนู สนสามใบ มะม่วงบาบ แลงง้อ หมากดุก จังหั่น ลำไยป่า ขาเป็ย มะขามเครือ คอยอง กำลังเสือโคร่ง คายป่า ไชหิน สะเดา ช้าง ตัวขาด แดง เต็ง กระโดน รัง ขี้ผึ้ง เหมือดโสด ตะเคียนทอง มะกอก มะค่าโมง มะขามป้อม ด้วยลักษณะพิเศษเช่นนี้ ทำให้ป่าชุกชุมไปด้วย สัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าหายากที่ยังพบร่องรอย อยู่เสมอ ที่พบในแหล่งธรรมชาติแห่งอื่นได้ยากยิ่ง อาทิเช่น เลียงผา ช้าง เก้ง กวาง กระเจิง กระรอก นกนานาชนิด และสัตว์ป่าอื่นๆ ความสำคัญของพื้นที่ ยังเป็นป่าอนุรักษ์ที่อุดมสมบูรณ์เอื้ออำนวย ประโยชน์ให้แก่ราษฎรอย่างมหาศาล เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของลำน้ำพรมและลำน้ำเขิน เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าทั้งอาศัยอยู่เป็นประจำและโยกย้ายถิ่นเข้ามาตามฤดูกาล เป็นที่รวมของ ระบบนิเวศน์แบบ ต่างๆ ที่ช่วยทำหน้าที่ป้องกันภัย ป้องกันการกัดเซาะล้างผิวดินลง

ไปทับถมแหล่งน้ำพื้นที่เกษตรกรรม ป้องกันภัยพิบัติจากพายุและความแห้งแล้ง สร้างความสมดุลของระบบนิเวศน์ และควบคุมสภาพภูมิอากาศให้คงสภาพ

จากการสำรวจรวบรวมพรรณไม้ในบริเวณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เขื่อนจุฬาภรณ์ ร่วมกับประชาชนในพื้นที่และจากการสัมภาษณ์หมอยาสมุนไพร จากนั้นนำมาศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรายละเอียดของพืชแต่ละชนิด พบพรรณไม้จำนวน 108 ชนิด ดังแสดงในตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 4

ตารางที่ 1 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจใน โซนที่ 1

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
ไทรหิน	2	0.83
ก่อหนู	5	2.07
จันทน์	18	7.44
หมากดุก	22	9.09
กะทันหมาห้า	14	5.79
ตะเคียนหิน	21	8.68
กล้วย	19	7.85
แคทราย	1	0.41
มะม่วงบาป	51	21.07
เม็ก	1	0.41
กวัก	1	0.41
แส	4	1.65
เข็มป่า	1	0.41
โกสุม	1	0.41
คอยอง	5	2.07
กระเจียน	2	0.83
ชะมวง	2	0.83
ลำไยป่า	17	7.02
เข็มป่า	1	0.41
คูนคาน	4	1.65
มะไฟป่า	1	0.41

ตารางที่ 1 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจใน โซนที่ 1 (ต่อ)

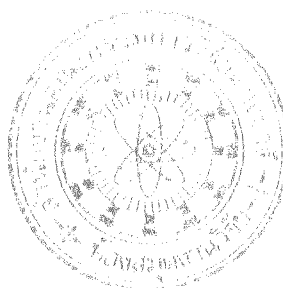
ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
ตดหมาด้น	3	1.24
จองจอย	3	1.24
สลัดดำ	2	0.83
สะเคาช้าง	3	1.24
ตะแบก	4	1.65
หวาย	1	0.41
ขาเป็ย	1	0.41
เจดมูลเพ็งป่า	1	0.41
ตีนตุ้ง	1	0.41
กั๋งสะเคน	2	0.83
ขมิ้นเครือ	1	0.41
ปอเจ็ง	1	0.41
รกฟ้า	1	0.41
คีลอน	2	0.83
จันทร์คง	2	0.83
ค้ำมอกหลวง	1	0.41
จำปาคง	1	0.41
คิ้ว	1	0.41
เปิ้ล้า	2	0.83
มะขามเครือ	3	1.24
กำถั่งเสือโคร่ง	4	1.65
แอนแสง	3	1.24
รวม	242	100.00

ตารางที่ 2 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจใน โซนที่ 2

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
ตะแบก	7	3.10
จันทน์	28	12.39
ปอเซ่ง	11	4.87
คาย	6	2.65
คอยอง	15	6.64
ลั่นป้า	1	0.44
ตะเคียนหิน	50	22.12
ไทรหิน	4	1.77
จันทร์แดง	8	3.54
เค็ง	1	0.44
แก่นจืด	1	0.44
เนรภูมิ	1	0.44
กระเจียน	2	0.88
คูนคาน	1	0.44
ขาเป๋ย	17	7.52
หวาย	2	0.88
มะขามเครือ	16	7.08
เฟิร์นใบมะขาม	3	1.33
บันไคลิง	1	0.44
ลำไยป่า	5	2.21
กำก้งเสือโคร่ง	13	5.75
มะม่วงบาป	4	1.77
กล้วย	5	2.21
ไผ่น้ำ	1	0.44
สาธร	1	0.44
คัตน	1	0.44
จองจอย	6	2.65
กวัก	1	0.44

ตารางที่ 2 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจใน โซนที่ 2 (ต่อ)

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
เถาวัลย์เปรียง	1	0.44
รกฟ้า	1	0.44
สลักคำ	1	0.44
หวดคำ	1	0.44
คัตเค้าแดง	1	0.44
ฝืน	3	1.33
รวม	226	100.00

ตารางที่ 3 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจในโซนที่ 3

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
ก่อหนู	1	0.52
มะม่วงบาป	19	9.79
แคนหิน	1	0.52
แสง	3	1.55
กวั๊ก	3	1.55
กล้วย	20	10.31
ชะมวง	5	2.58
ลำไยป่า	9	4.64
มาคคา	1	0.52
จอบจอย	8	4.12
คอยอง	7	3.61
ขี้หนู	1	0.52
จันทร์แดง	2	1.03
จันทน์	6	3.09
แหวน/ลำโรง	2	1.03
ตะเคียนหิน	32	16.49
พะวา	3	1.55
เปล้า	4	2.06
ตีนตุ้ง	2	1.03
ขาเป๊ย	5	2.58
สะแกเครือ	1	0.52
คาย	6	3.09
มะไฟป่า	2	1.03
หวาย	1	0.52
มะขามเครือ	2	1.03
กระทุ่มบก	1	0.52
แก่นแก้ว/ขมิ้น	3	1.55

ตารางที่ 3 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจในโซนที่ 3 (ต่อ)

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
ตะคร้อ,มะหวัด	1	0.52
สะเดาช้าง	4	2.06
เถาวัลย์แดง	1	0.52
กอกก้น/อ้อยช้าง	2	1.03
เค็ง	2	1.03
กระเจียน	1	0.52
จำปาดง	1	0.52
ยางโคน	1	0.52
มะเคื่อ	2	1.03
หว่า	1	0.52
กำแพงเจ็ดชั้น	1	0.52
เงียงปลาดุก	1	0.52
พุดป่า	2	1.03
เขยตาย/ชมชื่นป่า	1	0.52
กำดั่งเสือ โคร่ง	2	1.03
ตะแบก	1	0.52
ไทรหิน	4	2.06
ประดู่	1	0.52
คัตถ์แดง	2	1.03
รวม	194	100.00

ตารางที่ 4 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจในโซนที่ 4

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
รัง	8	2.50
ชาด	28	8.75
แดง	12	3.75
กวัก	3	0.94
ตานกกรด	7	2.19
ชะมวง	3	0.94
ก่อหนู	86	26.88
ประดู่	3	0.94
เม็ก	2	0.63
เค็ง	2	0.63
คีนันก	1	0.31
แฮดกวาง	3	0.94
ติ้ว	25	7.81
จีหนู	6	1.88
พะยอม	1	0.31
กรวยป่า	1	0.31
คอมแลน	1	0.31
ไผ่น้ำ	1	0.31
ตูมลาน	2	0.63
พะยูง	1	0.31
เหมือดโคด	11	3.44
มะม่วงหาวมะงวง	2	0.63
สาธร	2	0.63
เข็มขาว	2	0.63
หัสสุณไทย	4	1.25
แอนแสง	2	0.63
กะดังใบป่า	1	0.31
ปรง	6	1.88
แสง	7	2.19

ตารางที่ 4 ชนิดของพรรณไม้บริเวณพื้นที่สำรวจในโซนที่ 4 (ต่อ)

ชนิดพรรณไม้	จำนวน (ต้น)	ร้อยละของชนิดต้นไม้ที่พบ
สะเดาช้าง	5	1.56
กระเจียน	7	2.19
คอยอง	5	1.56
กอกกัน/อ้อยช้าง	4	1.25
ปอแข็ง	7	2.19
หว่า	3	0.94
แก่นแก้ว/ขี้มอด	3	0.94
กำลังเสือโคร่ง	2	0.63
หวาย	3	0.94
ขาเป๋	2	0.63
ส้มลม	2	0.63
กลิ้งกลางดง	1	0.31
คนทา	1	0.31
สลักดำ	1	0.31
ไทรหิน	2	0.63
สนสามใบ	7	2.19
ขี้ผึ้ง	15	4.69
กล้วย	4	1.25
หมากคูก	2	0.63
แก่นแก้ว/ขี้มอด	2	0.63
มะขามป้อม	1	0.31
ตีนตุ๊ก	1	0.31
ฝืน	2	0.63
เปล้าหลวง, เปล้าใหญ่	1	0.31
ยางเหียง	3	0.94
รวม	320	100.00

จากตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 4 การสำรวจชนิดของพรรณไม้ ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ
เขื่อนจุฬาภรณ์ พบว่า

โซนที่ 1 พบต้นไม้หลากหลายชนิด และต้นไม้เด่นที่พบจำนวนมาก ได้แก่ มะม่วงบาป
หมากดุก ตะเคียนหิน กล้วยป่า จันทน์และลำไยป่า เป็นต้น

โซนที่ 2 พบต้นไม้หลากหลายชนิด และต้นไม้เด่นที่พบจำนวนมาก ได้แก่ ตะเคียนหิน
จันทน์ ขาเปี๋ย มะขามเครือ คอยองและกำลังเสือโคร่ง เป็นต้น

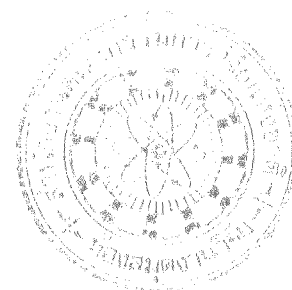
โซนที่ 3 พบต้นไม้หลากหลายชนิด และต้นไม้เด่นที่พบจำนวนมาก ได้แก่ ตะเคียนหิน
กล้วยป่า มะม่วงบาป คายป่า ไทรป่าและสะเดาช้าง เป็นต้น

โซนที่ 4 พบต้นไม้หลากหลายชนิด และต้นไม้เด่นที่พบจำนวนมาก ได้แก่ ก่อหนู ติ้ว ชาติ
แดง จีผิ้ง และเหมือดโสด เป็นต้น

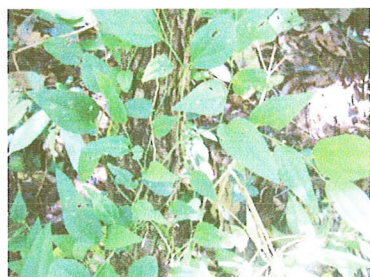
พรรณไม้ทั้งหมด เมื่อมาจำแนกเป็นพรรณไม้ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กในแต่ละ
โซนสำรวจ ปรากฏ ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนขนาดของต้นไม้ในแต่ละโซน

ขนาดต้นไม้	จำนวนต้นไม้ (ต้น)	ร้อยละของจำนวนต้นไม้ในพื้นที่สำรวจ
โซนที่ 1		
ใหญ่	3	1.38
กลาง	33	15.14
เล็ก	182	83.48
รวม	218	100
โซนที่ 2		
ใหญ่	10	5
กลาง	25	12.5
เล็ก	165	82.5
รวม	200	100
โซนที่ 3		
ใหญ่	9	4.28
กลาง	24	11.43
เล็ก	177	84.29
รวม	210	100
โซนที่ 4		
ใหญ่	2	0.61
กลาง	21	6.39
เล็ก	306	93.0
รวม	329	100

จากการสำรวจพรรณไม้ทั้งหมด ในบริเวณเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เชื้อนจุพากรณ์ พบ
พืชพรรณต่างๆ ดังแสดงในภาพที่ 5 ต่อไปนี้

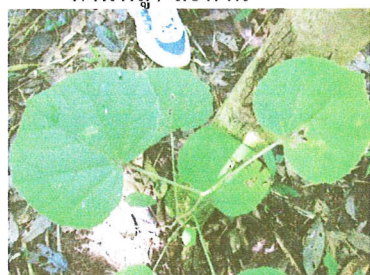
กานพลู / สะค้าน

เดยหนาม

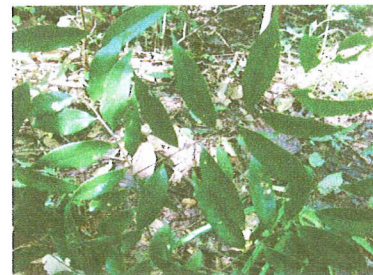
เข็มป่า

ตองदै / ซ้อ

ไผ่คายนวน

จันเข

ดุกไส / ชันทองพยับบาท

เสม็ด

มะคังแดง

ฝ้ายสี

ต่อนหมาขาว

ขมิ้นนางมัทรี

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เชื้อนจุพากรณ์

กระโดน

เหมือดโลด

กะพี้จั่น

เหมือดแอ่

มะม่วงบาป

คุกอึ้ง

อินทผาลัม

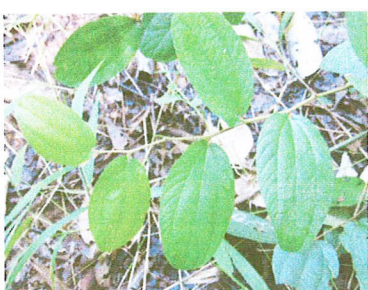
เอ็นอ้า

เร่ว (ดอก)

ขี้ตู่

หมากมาย

ขมพูป่า

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

สนสามใบ

ก่อ (ดอก)

หมากดุก

ดอหมากตัน

แคปัด

กันเกรา

กล้วยป่า / หมากกล้วย

หวาย

สะเดาช้าง

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

จีห์ญู

ยางโดน

มะขามป้อม

มะกอก

เครือหุนแป

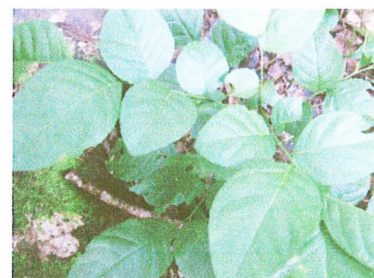
ม้ากระเทียมโรง

ผักหวานบ้าน

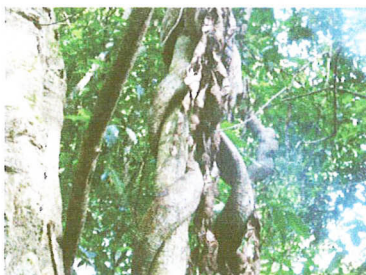
ชาด / ยางเหียง

ตูมป่า

เกานมสาว

สะบ้าลิง

ตีนตั่ง

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

ออบแอบ

มดกา

คนทา

ชะเอมเทศ

น้ำทะลายโรง

เถาหุ่นแป

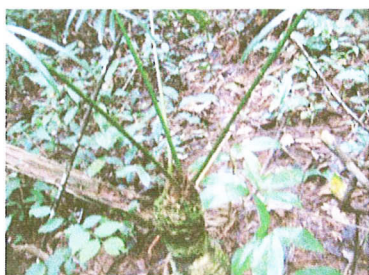
เขียง

กระท่อมเลือด

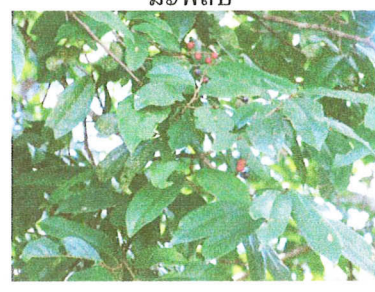
มะพลับ

ปรังป่า

เจตพังคี

ข้าวเม่า

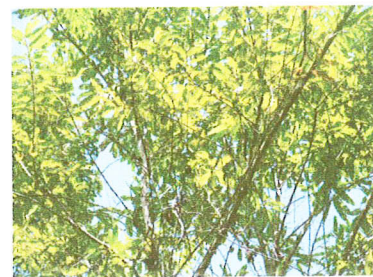
ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

จิ้งจอกแดง

โกสุม

ติ้วแดง

ประดู่

มะขามป้อม

หวายทะนอย

ชำโคม

กะดังใบป่า

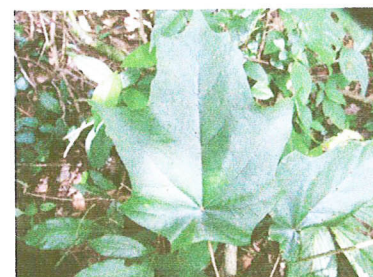
ลำเหกล้าฟุ่ม

หนาดเงิน

ปอเข็ม

พังคี่

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

หญ้าปทุมปาว

มะไฟป่า

ตะแบก

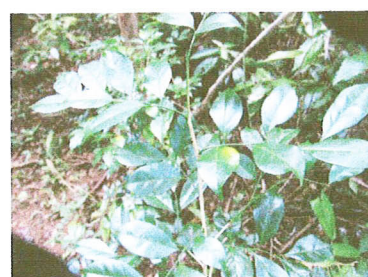
ตะไคร้ต้น

จันทน์

คัดเค้าแดง

แก้ว

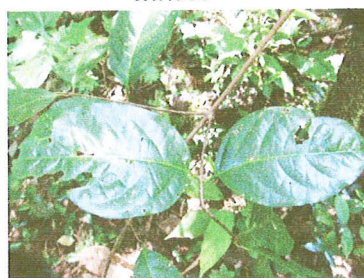
แตนจ้อ

รวงเสือ

โมก

แคลหางค่าง

ลิงจ้อ

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

รวงเสือ

จันทอน

กระชายป่า

ไทรใหญ่

ไทรหิน

ชะมวง/ส้มโมง

แสดงพัน

กอกก้น

จองจอย

สาทร

คอยอง

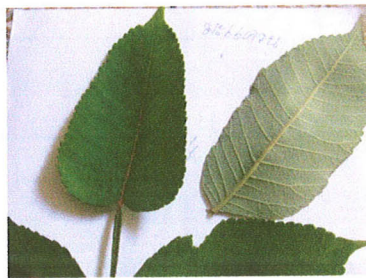

กระเบา

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุ์พืชเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

ดาปู่

มะแควน

หวดคำ

ถ้ำมป่า

ยางคง

มะลิติ่น

ซี่เต้า

ข้าวเม่างคง

ค้ำควดดำ

ย่านางป่า

ไคร้บก

หาด

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯเขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)

ถั่วกระป๋อง

ส้มกุ้ง/ขี้มอด

ขิงกระแต

ภาพที่ 5. พรรณไม้ในเขตอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เขื่อนจุฬาภรณ์ (ต่อ)